

Handläggare
Lisa Dahlström
Projektledare

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2021-04-13

Ärendebeteckning
VMN 2021/0011

Vatten- och miljönämnden

Beslut om medfinansieringen inom Stadsmiljöavtalet rörande Mobility Management åtgärder i byggskedet

Förslag till beslut

Vatten- och miljönämnden beslutar att bevilja mobilitetsenhetens äskande gällande 927 500 SEK för att genomföra mobility management åtgärder i byggskedet, samt insatser för att öka andelen hållbara resor.

Vid kommunikation och rapportering inom projektet ska det framgå att medfinansiering sker av Vatten- och miljönämnden. Rapportering av projekten ska ske regelbundet till Vatten- och miljönämnden.

Bakgrund

Kalmar kommun har som övergripande mål att:

- andelen resor med gång, cykel och kollektivtrafik ska öka
- vara en fossilbränslefri kommun år 2030

För att uppnå målen och minska andelen resor med fossildrivna fordon räcker det inte med att enbart förbättra infrastrukturen. För att uppnå en bestående förändring i hur invånarna i Kalmar väljer att resa behöver vi samtidigt arbeta med attityd och beteendeförändring genom t.ex. Mobility Management (MM) & nudging åtgärder. Nudging i detta fall innebär en beteendepåverkan genom att göra det lätt att välja rätt.

Att ta fram rutiner och arbetssätt som inkluderar MM, samt kommunikationsinsatser, kommer att vara avgörande för att få till stånd den färdmedelfördelning (60% hållbara resval och 40% bil) som är indikerad i översiktsplanen. Genom att rikta insatser både till vuxna och barn arbetar vi med att ändra beteenden för att få fler att ställa om från bilanvändning till mer hållbara och hälsosamma resvanor samtidigt som vi också kan skapa goda vanor från en tidig ålder.

Samhällsbyggnadskontoret skickade i januari 2021 in en ansökan till Stadsmiljöavtalet om medfinansiering för totalt åtta gång- och cykelsträckningar i Kalmar. Medfinansieringen från Trafikverket rör infrastrukturåtgärder där vi bygger om och utvecklar GC-banor för att öka säkerheten för våra oskyddade trafikanter samtidigt som vi då förväntas kunna öka andelen invånare som väljer att gå och cykla. Om medfinansiering beviljas kommer infrastrukturåtgärderna genomföras mellan 2021-2023. Medfinansiering från Trafikverket kan ges upp till 50% av total budget vilket i Kalmar kommuns ansökan i januari 2021 motsvarar 19,4 miljoner kronor. En förutsättning för stöd är att Kalmar kommun åtar sig att genomföra motprestationer som bidrar till hållbara transporter, så som MM åtgärder och nudging. Mobilitetsenheten skulle med medel från VMN kunna genomföra denna typ av motprestationer.

Lisa Dahlström
Projektledare

Bilagor

Budget_motprestation2021_stadsmiljöavtal_210413.xlsx
PM-MM åtgärder i byggskedet 2021.docx

Underlag för äskande

PM Mobility Management åtgärder i byggskedet Samt insatser för att öka andelen hållbara resor bland barn och vuxna.

Uppdrag

Kalmar kommun har som övergripande mål att:

- andelen resor med gång, cykel och kollektivtrafik ska öka
- vara en fossilbränslefri kommun år 2030

För att uppnå målen och minska andelen resor med fossildrivna fordon räcker det inte med att enbart förbättra infrastrukturen. För att uppnå en bestående förändring i hur invånarna i Kalmar väljer att resa behöver vi samtidigt arbeta med attityd och beteendeförändring genom t.ex. Mobility Management (MM) & nudging åtgärder.

Samhällsbyggnadskontoret arbetar för närvarande med att ta fram en ny mobilitetsstrategi och som en del av denna strategi kommer även en rutin för hur MM åtgärder kan inkluderas redan i byggskedet att tas fram.

Syfte

I den översiktsplan som nu läggs ut på samråd finns det en rad ställningstagande gällande mobilitet. Det centrala är att kommunen behöver vända på den nuvarande färdmedelsfördelning där bilen idag står för ca 60 procent av alla persontransporter och 40 procent sker med hållbara transportslag. Kalmar växer snabbt vilket medför att vi blir fler som ska transportera oss mellan olika punkter och en förändring måste därför till både för klimatet och för att vi alla ska få plats i framtiden. Vi måste även säkra en snabb och tillförlitlig mobilitet av människor och tjänster för att Kalmar ska fortsätta att vara en tillväxtmotor för länet.

Vi människor är i regel motvilliga att bryta mönster och ändra vanor, därför måste insatser som fokuserar på beteendeförändring ses som ett långsiktigt arbete. Det handlar om en gradvis förändring snarare än en omställning där

invånarna väljer bort bilen för gott på en gång. Det krävs rutiner och arbetssätt som stödjer det långsiktiga arbetet och förmår invånare att testa hållbara färdmedel i större utsträckning, om det så rör sig om att till en början ställa bilen en dag i veckan.

Bakgrund

För att infrastrukturen inte ska bromsa förändringsprocessen med färdmedelsfördelningen måste Kalmar satsa på en strategisk och långsiktig utbyggnad av GC-vägnätet vilket bland annat innefattar bredd, separation och kö-magasin vid trafikljus. Infrastruktursatsningarna kan dock bli verkningslösa om vi inte samtidigt synliggör förbättringarna så att GC-banorna nyttjas i högre utsträckning. Parallellt med de hårda variablerna behöver vi därför aktivt arbeta med beteendeförändrande åtgärder som bidrar till att invånare över tid ställer om sina resvanor, från dagens bilberoende till hållbara transportslag. För att lyckas med omställningen krävs att vi bearbetar olika målgrupper med olika budskap såsom arbetsplatspendlingsinsatser för vuxna och ”säkra skolvägar” för barn.

Mobility Management (MM) & nudging åtgärder har påbörjats genom de externfinansierade projekten ”På egna ben till skolan” och ”Hållbara resval Kalmar Linnéuniversitetet” (Hållbara Resval) där man arbetat med just attityd och beteendeförändring för att öka andelen hållbara och hälsosamma resor och på så vis minska andelen resor med fordon med fossila bränslen. Projektet På egna ben till skolan avslutades i december 2020 och Hållbara Resval är inne på sista året vilket innebär att verktyg & arbetssätt som tagits fram inom projekten nu behöver lyftas in i ordinarie verksamhet.

Lärdomar från projekten har även lyft behov av nya åtgärder riktade till både barn och vuxna så som ”Skolreseplaner” och ”MM åtgärder i byggskedet”.

SBK skickade i januari 2021 in en ansökan till Stadsmiljöavtalet om medfinansiering för totalt åtta gång- och cykelsträckningar i Kalmar. Medfinansieringen från Trafikverket rör infrastrukturåtgärder där vi bygger om och utvecklar GC-banor för att öka säkerheten för våra oskyddade trafikanter samtidigt som vi då förväntas kunna öka andelen invånare som väljer att gå och cykla. Om medfinansiering beviljas kommer infrastrukturåtgärderna genomföras mellan 2021-2023. Medfinansiering från Trafikverket kan ges upp till 50% av total budget vilket i Kalmar kommuns ansökan i januari 2021 motsvarar 19,4 miljoner kronor. En förutsättning för stöd är att Kalmar kommun åtar sig att genomföra motprestationer som bidrar till hållbara transporter, så som MM åtgärder och nudging, eller ökat bostadsbyggande. Mobilitetsenheten skulle med medel från VMN kunna genomföra denna typ av motprestationer.

Beskrivning av åtgärd

Som en del av Kalmar kommuns motprestationer i ansökan till Stadsmiljöavtalet föreslår mobilitetsenheten följande MM åtgärder. En uppdelning av kostnadsposter för varje åtgärd biläggs detta PM.

Mobility Management åtgärder i byggskedet – Byggskedet kan innefatta allt från en helt ny stadsdel till mindre projekt som att en ny GC-bana färdigställs. Samhällsbyggnadskontoret vill ta tillvara på de förändringsfönster som skapas under byggnationer då t.ex. vägar stängs av och invånarna tillfälligt behöver hitta en ny väg eller nytt sätt att ta sig till sitt mål. För att kunna göra detta på ett strukturerat och effektivt sätt kommer en rutin för hur MM åtgärder kan inkluderas redan i byggskedet att tas fram, samt material för att kunna genomföra åtgärderna. Till genomförandet krävs kommunikativt material som uppmuntrar till att välja ett hållbart resval i samband med byggnationer, skyltar/vepor, nudging insatser och annonsering för att synliggöra åtgärderna.

Skolreseplaner – Som en del i det fortsatta arbetet med att öka andelen elever som tar sig till skolan genom att gå, cykla eller åka kollektivt avser mobilitetsenheten tillsammans med utbildningsförvaltningen att arbeta med så kallade ”Skolreseplaner”. Genom framtagandet av skolreseplaner skapas en samlad syn på barnens resande till och från skolan samtidigt som det ökar synen på barn som trafikanter och en del av trafiken.

Planen ser över barnens färdväg samt färdväg och är tänkt att innefatta barns, föräldrars och personalens uppfattning om eventuella hinder och problem som skulle kunna åtgärdas för att öka andelen hållbara resor. Förslag på åtgärder och vem som ansvarar för genomförande av föreslagna åtgärder innefattas också i planen. Insatserna handlar om en kombination av infrastruktur-, attityd- och beteendepåverkande åtgärder.

Planen är att kunna arbeta fram skolreseplaner för två grundskolor under 2021 och till genomförandet krävs bland annat kommunikativt material, vägmarkeringar, skyltar samt trafiksäkerhet & cykelutbildningar.

På egna ben – Projektet ”På egna ben till skolan” är nu slut men utbildningsnämnden har beslutat att arbetet med hur barn och unga tar sig till skolan ska fortsätta och medel är avsatta för att mellanstadieklasser i Kalmar kommun ska kunna delta i den 5 veckor långa höstutmaningen även fortsättningsvis.

För att det fortsatta deltagandet ska bli lyckat behöver På Egna Ben utmaningen även fortsättningsvis synliggöras och därför krävs budget till kommunikationsinsatser.

BetterPoints appen – Inom projektet Hållbara Resval lanserades i september 2020 appen BetterPoints som uppmuntrar till och belönar användarna för deras hållbara resor. Licensen för appen tar slut i september 2021 inom projektet och behöver sedan lyftas in i ordinarie verksamhet för att leva vidare efter projektets slut.

Personalresurser för att fortsätta driva appen ligger utanför denna äskning och medel som äskas för skulle täcka licens samt kommunikationsinsatser kring appen.

Mobility Management handlar om att uppmuntra till att ”välja rätt” när det kommer till färd sätt och undvika ”piskor”, vilket dessa åtgärder är exempel på.

Förväntat resultat

Att ta fram rutiner och arbetssätt som inkluderar Mobility Management samt kommunikationsinsatser kommer att vara avgörande för att uppnå en beteendeförändring och få till stånd den färdmedelfördelning (60% hållbara resval och 40% bil) som är indikerad i översiktsplanen. Genom att rikta insatser både till vuxna och barn arbetar vi med att ändra beteenden för att få fler att ställa om från bilanvändning till mer hållbara och hälsosamma resvanor samtidigt som vi också kan skapa goda vanor från en tidig ålder.

Ekonomi

Budget för att genomföra föreslagna MM åtgärder under 2021 är 927 500 SEK. Detaljerad budget biläggs.

Handläggare

Lisa Dahlström

Befattning

Projektledare

Kalmar kommuns motprestationer i ansökan till stadsmiljöa

	2021
Kommunikationstjänster/produktion - Mobility Management /nudging	362 000
Film: Hur arbetar kommunen med trafikplanering (ex Jönköping)	100 000
Koncept/grafiskprofil - MM åtgärder i byggskedet (byrå)	150 000
Trycktmaterial	20 000
Direktutskick för att informera om färdiga insatser, inklusive porto	42 000
Övrigt material/give-aways	50 000
Skyltar/vepor för att uppmuntra till hållbara resor	56 500
Skyltar (60x60cm) & klamrar x 20 (i byggskedet)	20 000
Vepor (240x75cm) x 6 (i byggskedet)	5 000
Montering/förankring	20 000
Suggor x 8	6 000
Rör x 20	5 500
Nudging	75 000
Nudging utbildning/workshop för mobilitet- samt kommunikationsenheten	30 000
Vägmålningar i skolområden	45 000
Annonser	30 000
Sociala medier	30 000
BetterPoints	283 000
BetterPoints app (licens, account management, data/rapport)	265 000
Kommunikation	18 000
På Egna Ben	78 000
Annonskostnader (t.ex. kommunicera ny webbplats för Kalmar län)	5 000
Giveaways	8 000
Vykort design	20 000
Vykortutskick (tryck och distribution)	30 000
Film att använda vid nylansering	15 000
Skolreseplaner	43 000
Kommunikativt material för t.ex. resvaneundersökningar, gå-tåg/cykel-tåg	10 000
Trafiksäkerhets- & cykelutbildning (Förskoleklass, åk2 & åk4)	23 000
Skyltning	10 000

927 500